

An Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil Tuarascáil Bhliantúil 2007

Criminal Law
Codification
Advisory Committee

An Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil

An tUas. Brian Ó Luineacháin T.D.,
An tAire DLí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe DLí
94 Faiche Stiabhna
Baile Átha Cliath 2

Criminal Law Codification Advisory Committee

An Coiste Comhairleach um Chódú an DLí Choiriúil

28 Márta 2008

A Aire, a chara,

De réir alt 175 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006, tá sé d'onóir agam tuarascáil bhliantúil an Choiste Chomhairligh um Chódú an DLí Choiriúil don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007 a chur faoi do bhráid le breithniú uirthi.

Seo é céad tuarascáil an Choiste Chomhairligh. Clúdaíonn sé an tréimhse ó bunaíodh muid an 1 Feabhra, 2007. I rith na tréimhse sin, ba é an príomhchúram a bhí orainn ná ár gcuid struchtúr a bhunú chomh maith leis an obair ullmhúcháin dár gcéad chlár oibre a d'fhaomh tú in Eanáir na bliana seo.

Cé go bhfuilimid fós ag céim luath dár gcuid oibre, fós féin tá baill an Choiste Chomhairligh ag tnúth go mór le cur leis an gcód coiriúil a réiteach agus a achtú agus leis na caighdeáin is airde de shoiléire, de thrédhearcacht agus d'introchtaineacht a bhaint amach san ionstraim nua cóid. Tá áthas orm a rá agus mé ag scríobh go bhfuilimid ag obair go gníomhach ar ár gcéad chlár oibre a chur i bhfeidhm.

Ba mhaith liom rannpháirteachas na mball den Choiste Comhairleach i rith na bliana a mholadh chomh maith lena ngealltanas leanúnach chun an tionscadail.

Ba mhaith liom freisin mo bhuíochas féin agus buíochas an Choiste Chomhairligh a ghabháil leis an Uas. Valerie Fallon, Stiúrthóir na Rúnaíochta um Chódú an DLí Choiriúil, leis na baill eile den Rúnaíocht agus le baill foirne do Roinne as ucht a saineolais agus a dtiomantais.

Táimid buíoch freisin don Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath as ucht a thacaíochta leantaí agus go háirithe as gealltanas agus gairmiúlacht bhaill foirne an Aonaid Tacaíochta Taighde a chuir an tacaíocht taighde ar fáil dúinn a chuir ar ár gcumas ár gcuid oibleagáidí faoin Acht um Cheartas Coiriúil 2006 a chomhlíonadh.

Táimid ag tnúth le dul chun cinn mór a bhaint amach sa chéad chéim dár dtasc i rith 2008 agus le tuairisc a thabhairt duit an bhliain seo chugainn ar an dul chun cinn a rinneadh.

Is mise le meas,

(An tOllamh) Finbarr McAuley

Cathaoirleach

Clár Ábhar

Réamhrá	3
Cúlra don tionscadal códaithe	4
Cuspóir an tionscadail	4
Fréamhacha an tionscadail chódaithe agus bunú an tSainghrúpa ar Chódú an Dlí Choiriúil	4
Dearadh an Chóid Choiriúil	5
Ról Reachtúil an Choiste Chomhairligh agus Struchtúir Chódaithe	6
Ról Reachtúil an Choiste Chomhairligh	6
Struchtúir agus Pearsanra	6
Tuairisc ar Ghníomhaíochtaí i 2007	8
Achoimre ar ghníomhaíochtaí i 2007	8
Bunú Foirmiúil an Choiste Chomhairligh um Chódú an Dlí Choiriúil	8
Cruinnithe an Choiste Chomhairligh	8
Bunú Rúnaíocht Rannach	9
Bunú an Aonaid Tacaíochta Taighde um Chódú an Dlí Choiriúil	9
Idirghníomhú leis an gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí	9
Comhdhálacha Idirnáisiúnta	9
Láithreán Gréasáin an Choiste Chomhairligh	10
Cruinniú an Choiste Chomhairligh leis an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí	10
Cleachtas Cuimsithe an Aonaid Tacaíochta Taighde	10
Cuairt an Ollaimh Paul Robinson	11
Clár Oibre	12
An Clár Oibre a Ullmhú	12
Na chéad chéimeanna sa Chlár Oibre a chur i bhfeidhm: Treoirhionscadal leis an Acht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997 a chódú	12
Aguisín 1: Céad Chlár Oibre 2008 – 2009	13
Aguisín 2: Cuid 14 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006	19

Réamhrá

Is é an Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil, a bunaíodh an 1 Feabhra 2007 faoi Chuid 14 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006, an comhlacht reachtúil atá freagrach as maoirsiú a dhéanamh ar chlár a fhorbairt um chódú an dlí choiriúil.

Tá an Coiste Comhairleach, a bhfuil an tOllamh Finbarr McAuley ina chathaoirleach air, comhdhéanta d'ionadaithe ó na breithiúna, ón lucht dlí, ón lucht acadúil sa dlí, ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, ó Oifig an Ard-Aighne agus ó Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí.

Cuidíonn an Rúnaíocht um Chódú an Dlí Choiriúil agus an tAonad Tacaíochta Taighde um Chódú an Dlí Choiriúil leis an gCoiste Comhairleach agus é ag comhlíonadh a dhualgas faoi Acht 2006. Soláthraíonn an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí foireann don Rúnaíocht, agus soláthraíonn Scoil Dlí an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath (COBÁC) foireann don Aonad Tacaíochta Taighde. Is í an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí a mhaoiníonn an tionscadal códaithe.

D'fhaomh an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí céad chlár oibre an Choiste Chomhairligh a chlúdaíonn an tréimhse 2008 go 2009 in Eanáir 2008. Tá an Coiste Comhairleach i mbun an clár oibre sin a chur i bhfeidhm faoi láthair.

Ceanglaíonn Alt 175 d'Acht 2006 ar an gCoiste Comhairleach tuarascáil ar fheidhmiú a gcuid feidhmeanna agus gníomhaíochtaí i rith na bliana roimhe a chur faoi bhráid an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, trí mhí tar éis dheireadh gach bliana féilire ar a dhéanaí de.

Tá an tuarascáil struchtúrtha le heolas a chur ar fáil mar seo a leanas:

- (i) Cúlra don tionscadal códaithe
- (ii) Ról reachtúil an Choiste Chomhairligh agus struchtúir chódaithe
- (iii) Tuairisc ar ghníomhaíochtaí i 2007
- (iv) Clár Oibre 2008 – 2009
- (v) Aguisíní

An tOllamh Finbarr McAuley, Cathaoirleach an Choiste Comhairligh um Chódú an Dlí Choiriúil

An Coiste Comhairleach leis an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, an tUas. Brian Ó Luíneacháin, T.D., ag cruinniú i Scoil Dlí COBÁC, 5 Samhain 2007.

Cúlra don tionscadal códaithe

Cuspóir an tionscadail

An 1 Feabhra 2007, chuir an tUas. Michael McDowell, T.D., a bhí ina Thánaiste agus ina Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí ag an am, tús leis an tionscadal um chódú an dlí choiriúil nuair a bhunaigh sé an Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil. Is é ról an Choiste ná maoirsiú a dhéanamh ar chlár a fhorbairt um chódú an dlí choiriúil.

Tá dlí choiriúil na hÉireann suite i go leor reachtanna agus breithiúnas cúirte. Is é príomhchuspóir an tionscadail chódaithe ná ráiteas soiléir, inrochtana ar an dlí choiriúil a chur ar fáil in aon ionstraim amháin.

Áirítear leis na buntáistí a bheidh i gceist do dhlíodóirí agus do shaoránaigh:

- Rochtain níos fearr ar an dlí
- Níos mó soiléire sa ráiteas ar rialacha agus ar phrionsabail an dlí choiriúil
- Tuiscint níos fearr ar an dlí
- Comhréir níos fearr i gcur i bhfeidhm an dlí.

Fréamhacha an tionscadail chódaithe agus bunú an tSainghrúpa ar Chódú an Dlí Choiriúil

Tá fréamhacha thionscadal códaithe na hÉireann sa Chlár Rialtais 2002 go 2007 a ndearnadh gealltanais ann chun an dlí choiriúil a chódú in aon Acht Coireanna amháin. Bhí an gealltanais sin ag réiteach le tionscnaimh eile an Rialtais leis an dlí a nuachóiriú agus le rochtain agus tuiscint níos fearr air a fheabhsú (mar shampla an Tionscnaimh um Rialáil Níos Fearr agus an Clár um Athchóiriú an Dlí Reachtuil).

Tuigeadh go maith go bhfuil idir rath agus teip le feiceáil i stair chódú an dlí choiriúil, i ndlínsí dlí choitinn eile ach go háirithe. Cé gur baineadh códú amach i go leor dlínsí eile mar shampla Ceanada, an Astráil, an Nua-Shéalainn agus SAM, níor éirigh chomh maith leis i ndlínsí eile. Níor éirigh le dlínsí níos gaire dúinn, mar shampla Sasana agus Albain, fós cóid choiriúla a bhunú. Mar sin bhí sé soiléir go mbeadh sé riachtanach scrúdú críochnúil a dhéanamh ar indéantacht gníomhaíochta den sórt sin sula rachfaí i mbun tionscadal códaithe.

Dá réir sin, bhunaigh an tUas. Michael McDowell, T.D., a bhí ina Thánaiste agus ina Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí ag an am, Sainghrúpa in Eanáir 2003 le breathnú ar bhealaí féideartha i dtreo códaithe agus le breathnú ar raon agus méid na mbealaí sin, ag aithint ach go háirithe aon réimsí ar mheas an Grúpa go bhféadfadh go dtiocfadh deacrachtaí ó thaobh beartais de chun cinn iontu de bharr códaithe. Bhí an tOllamh Finbarr McAuley ina chathaoirleach ar an Sainghrúpa agus d'áirigh an grúpa ionadaithe dlí choiriúil ó fhearas an Stáit, ón lucht dlí, agus ón lucht acadúil sa dlí.

Ina chuid tuarascála, *Codifying the Criminal Law*, a foilsíodh i Samhain 2004, leag an Sainghrúpa amach struchtúr agus stíl iomlán cóid choiriúil agus mhol sé go dtabharfaí faoi chódú ar bhonn céimnitheach agus úsáid á baint as na huirlisí éagsúla d'athráiteas, de chomhdhlúthú agus d'athchóiriú dlí leis an gcód a fhorbairt agus a choimeád.

Leag an Sainghrúpa béim ar an ngá le gealltanais fadtéarmach chun an tionscadail chódaithe agus mhol sé go mbunófaí Coiste Comhairleach reachtuil um Chódú an Dlí Choiriúil le maoirsiú a dhéanamh ar chlár códaithe chéimnithigh a chur i bhfeidhm.

Mhol an Sainghrúpa freisin nár cheart go gcuirfí deireadh le ról an Choiste Chomhairligh nuair a bheadh an cód cruthaithe ach gur cheart go mbeadh ról aige i gcinntiú go gcoimeádfaí an cód ar bhonn leanúnach.

Dearadh an Chóid Choiriúil

Mhol an Sainghrúpa gur cheart go mbeadh dhá chuid sa chód coiriúil. Ba cheart go mbeadh prionsabail ghinearálta an dliteanais choiriúil sa chéad chuid, an Chuid Ghinearálta. Ba cheart go mbeadh na ciontaí lárnacha sa dlí choiriúil sa dara cuid, an Chuid Shonrach.

Mhol an Grúpa, agus cur chuige céimnitheach á mholadh aige, go mbeadh an chéad ionstraim coid comhdhéanta de Chuid Ghinearálta agus de Chuid Shonrach a bheadh comhdhéanta de na ceithre chatagóir de chiontaí a rinneadh a nuachóiriú in achtacháin réasúnta deireanacha. Is iad sin ná an tAcht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise) 2001; an tAcht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997; an tAcht um Cheartas Coiriúil (Ord Poiblí) 1994 agus an tAcht um Dhamáiste Coiriúil 1991.

Ról Reachtúil an Choiste Chomhairligh agus Struchtúir Chódaithe

Ról Reachtúil an Choiste Chomhairligh

Forálann Alt 168 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006 gurb í feidhm an Choiste Chomhairligh um Chódú an Dlí Choiriúil ná maoirsiú a dhéanamh ar chláir a fhorbairt um chódú an dlí choiriúil.

Áirítear le feidhmeanna níos sonraí den Choiste Comhairleach:

- (a) pleanáil, faireachán agus athbhreithniú ar chur i ngníomh cláir chun cód coiriúil (“an cód”) a fhorbairt,
- (b) comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí maidir le réimsí den dlí coiriúil a chomhdhlúthú lena gcur san áireamh sa chód,
- (c) comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire maidir le leasú an chóid agus lena choimeád sa todhchaí,
- (d) tionscadail taighde a bhaineann le códú an dlí choiriúil a ghabháil de lámh nó a choimisiúnú nó comhoibriú iontu nó cabhrú leo,
- (e) comhairle a ghlacadh, maidir le haon ábhar áirithe is iomchuí don Choiste, le daoine atá cáilithe chun tuairimí a thabhairt air,
- (f) faireachán agus athbhreithniú a dhéanamh ar fhorbairtí idirnáisiúnta i dtaca le códú an dlí choiriúil sa mhéid go bhfuil siad iomchuí maidir le forbairt an chóid agus comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire i leith sin,
- (g) comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire maidir le haon saincheistean gaolmhara eile a chuirfidh an tAire faoi bhráid an Choiste lena mbreithniú.

Struchtúir agus Pearsanra

An Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil

An tOllamh Finbarr McAuley, Cathaoirleach, Ollamh le Dlí, An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus Coimisinéir um Athchóiriú an Dlí

An tUas. Conal Boyce, Aturnae, Ball den Choiste um Dhlí Coiriúil de Dhlí-Chumann na hÉireann

An tUas. Valerie Fallon, An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí

An tUas. Matthew Feely, Oifig an Ard-Aighne

An tUas. Elizabeth Howlin, Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí

An Dr. Richard Humphreys, Abhcóide

An Breitheamh Onórach Patrick J. McCarthy, Breitheamh Ard-Chúirte

An tOllamh Paul O’Connor, An Scoil Dlí, An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath

An tUas. Mags O’Driscoll, Abhcóide

An tUas. Lia O’Hegarty, Comhairleoir ar reachtaíocht agus ghnóthaí poiblí agus ball den Choimisiún um Chearta an Duine

An tUas. Caoimhin Ó hUiginn, Iar-Rúnaí Cúnta, an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí

An Rúnaíocht um Chódú an Dlí Choiriúil

Is é ról na Rúnaíochta um Chódú an Dlí Choiriúil ná tacaíocht riaracháin a chur ar fáil don Choiste Comhairleach le cabhrú leis lena chuid oibre. Is iad a chuid ball ná:

An tUas. Valerie Fallon BL, Príomhoifigeach, Stiúrthóir

An tUas. Tracy O’Keeffe BCL, LLM (OÉ), BL, Príomhoifigeach Cúnta

An tUas. Conor Nelson BA, LLB, LLM (OÉ), Oifigeach Feidhmiúcháin

An tUas. Aisling Ní Chaoláin BCL (OÉ), Oiliúnaí

An tUas. Joanna Willford 3ú bliain BCL (Cliniciúil) (Coláiste na hOllscoile Corcaigh), Oiliúnaí

An tUas. Seán Doyle, Oifigeach Cléireachais

An tAonad Tacaíochta um Chódú an Dlí Choiriúil

Tugann an tAonad Tacaíochta Taighde, atá lonnaithe sa Scoil Dlí sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, faoi thascanna taighde a shannann an Coiste Comhairleach dó. I gcomhthéacs níos fadtéarmaí, beidh an tAonad Tacaíochta Taighde ina ionad barr feabhais don phróiseas códaithe. Is iad a chuid ball ná:

An tOllamh Finbarr McAuley BCL, LLB, MPhil (Edin), LLD, Stiúrthóir

An tOllamh Paul A. O’Connor BCL, LLM, LLM (Penn), BL

An tUas. T.J. McIntyre BCL, LLM (Lond), BL.

Is iad seo a leanas taighdeoirí lánaimseartha an Aonaid Taighde:

An tUas. Caroline Davin-Power BA Idirnáisiúnta, LLB, LLM (OÉ)

An tUas. Carl Grainger LLB (Durham), LLM (Londain)

An tUas. Seán Ó Toghda BCL Dlí le Dlí na Fraince (OÉ), LLM (Londain).

Sonraí Teagmhála

Is féidir eolas breise a fháil ó:

An Rúnaíocht um Chódú an Dlí Choiriúil
Scoil Dlí an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath
Caisleán Roebuck
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath
Gort an Chloig
Baile Átha Cliath 4

Teileafón: +353 1 716 7907

Ríomhphost: criminalcode@justice.ie

Láithreán Gréasáin: www.criminalcode.ie

Tuairisc ar Ghníomhaíochtaí i 2007

Achoimre ar ghníomhaíochtaí i 2007

Feabhra	Bunaíodh an Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil go foirmiúil.
Bealtaine	Lonnaigh an Rúnaíocht Rannach ina cuid oifigí i Scoil Dlí COBÁC.
Meitheamh	Thug an tOllamh Finbarr McAuley, Cathaoirleach an Choiste Chomhairligh, páipéar ar an tionscadal códaithe ag Comhdháil Fhéile 20 Bliain den Chumann Idirnáisiúnta um Athchóiriú Dlí Choiriúil i Vancouver.
Meán Fómhair	Ceapadh triúir taighdeoirí lánaimseartha an Aonaid Tacaíochta Taighde.
Deireadh Fómhair	Bunaíodh láithreán gréasáin an Choiste Chomhairligh um Chódú an Dlí Choiriúil ag www.criminalcode.ie .
Samhain	Bhuail an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, an tUas. Brian Ó Luineacháin, T.D., leis an gCoiste Comhairleach ag Scoil Dlí COBÁC. Rinne an tAonad Tacaíochta Taighde cleachtas cuimsithe ar an gCuid Ghinearálta agus ar an gCuid Shonrach den ionstram cóid tionscnaimh. Labhair an tOllamh Paul Robinson, saineolaí idirnáisiúnta ar chódú, ag seimineár ag Scoil Dlí COBÁC agus ghlac sé páirt i bplé sonrach leis an gCoiste Comhairleach.
Nollaig	Cuireadh Dréacht den Chéad Chlár Oibre 2008-2009 faoi bhráid an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí. Chuaigh an tAonad Tacaíochta Taighde i mbun treoirthionscadail leis an Acht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997 a chódú.

Bunú Foirmiúil an Choiste Chomhairligh um Chódú an Dlí Choiriúil

An 1 Feabhra 2007, bhunaigh an tUas. Michael McDowell, T.D., a bhí ina Thánaiste agus ina Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí ag an am, an Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil go foirmiúil de réir alt 167 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006.

Cruinnithe an Choiste Chomhairligh

Reáchtáil an Coiste Comhairleach 8 gcruinniú i 2007, ar na dátaí seo a leanas:

26 Márta

27 Aibreán

24 Bealtaine

19 Meitheamh

13 Meán Fómhair

5 Samhain (cruinniú leis an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, An tUas. Brian Ó Luineacháin, T.D., i Scoil Dlí COBÁC)

22-23 Samhain (cruinniú leis an Ollamh Paul Robinson)

13 Nollaig

Bunú Rúnaíocht Rannach

Le cinntiú go mbeadh an nasc is éifeachtaí idir clár leanúnach an Rialtais um athchóiriú an dlí choiriúil agus an próiseas códaithe, bunaíodh Rúnaíocht bhuan a tarraingíodh ó bhaill foirne na Roinne Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, faoi threoir an Uas. Valerie Fallon, Príomhoifigeach. Lonnaigh an Rúnaíocht Rannach ina cuid oifigí i Scoil Dlí COBÁC i mBealtaine 2007.

Cuireann an Rúnaíocht tacaíocht riaracháin ar fáil don Choiste Comhairleach le cabhrú lena chuid oibre agus glacfaidh sí páirt freisin san fheidhm thaighde. Is é an fáth leis sin ná cinntiú go mbeidh gaol idir an clár leanúnach um athchóiriú an dlí choiriúil agus an próiseas códaithe a mbainfidh an dá rud leas as.

Ar an mbealach sin, cuirfidh próiseas fadtéarmach an chóidaithe leis an ngnáthchlár um athchóiriú an dlí choiriúil laistigh den Roinn.

Mar chuid den phróiseas seo, déanfaidh an Scoil Dlí freastal freisin ar bhaill den Rúnaíocht ar mian leo ardcháilíochtaí acadúla a fháil i ndlí coiriúil.

Bunú an Aonaid Tacaíochta Taighde um Chódú an Dlí Choiriúil

Tugann an tAonad Tacaíochta Taighde, atá lonnaithe sa Scoil Dlí sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus a bhfuil an tOllamh Finbarr McAuley ina cheann air, faoi na tascanna taighde a shannann an Coiste Comhairleach dó.

Faigheann an tAonad Tacaíochta Taighde bunmhaoiniú ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí. Roghnaíodh COBÁC mar an ionad don Aonad Tacaíochta Taighde tar éis phróiseas iomaíoch tairisceana ar ghlac go leor institiúidí tríú leibhéal páirt ann.

Ceapadh triúir taighdeoirí lánaimseartha an Aonaid Tacaíochta Taighde, An tUas. Caroline Davin-Power, an tUas. Carl Grainger agus an tUas. Seán Ó Toghda, i Meán Fómhair 2007.

Idirghníomhú leis an gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí

Is mian leis an gCoiste Comhairleach a admháil go bhfuil sé buíoch don Choimisiún um Athchóiriú an Dlí as ucht a thacaíochta agus a shaineolais leantaigh. Cuirfidh réimsí móra oibre ar thug an Coimisiún fúthu sa Dara Clár um Athchóiriú an Dlí dá chuid agus atá beartaithe faoin Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014 leis an tionscadal um chódú an dlí choiriúil.

Áirítear leis na réimsí sin dúnorgain chorparáideach, dúnbhású agus marú neamhdhleathach, cosaintí sa dlí coiriúil agus ciontaí neamhiomlána. Ina theannta, déanfar Clár Oibre an Choiste Comhairligh a chomhlánú ag cuimsiú tionscadal taighde ar ghnéithe de dhliteanas coiriúil a bhaineann leis an gCuid Ghinearálta den chód coiriúil i dTríú Clár um Athchóiriú an Dlí an Choimisiúin.

Comhdhálacha Idirnáisiúnta

Thug an tOllamh Finbarr McAuley, Cathaoirleach an Choiste Chomhairligh, páipéar ar thionscadal códaithe na hÉireann ag Comhdháil Fhéile 20 Bliain den Chumann Idirnáisiúnta um Athchóiriú Dlí Coiriúil, 22 - 26 Meitheamh, 2007 i Vancouver, BC Ceanada.

Is féidir breathnú ar chur i láthair an Ollaimh McAuley ar láithreán gréasáin an ISRCL:
www.isrcl.org/Papers/2007/McAuley.pdf.

Toisc gur cuireadh spéis mhór i dtionscnamh códaithe na hÉireann ag comhdháil an ISRCL, shocraigh an Cumann Idirnáisiúnta comhdháil an ISRCL i 2008 a reáchtáil ar théama an chódaithe. Beidh an chomhdháil dár teideal “Codifying the Criminal Law: Modern Initiatives”, ar siúl i gCaisleán Bhaile Átha Cliath ó 11 go 15 Iúil 2008. Osclóidh an tUachtarán Máire Mhic Giolla Íosa an Chomhdháil agus beidh an Breitheamh Onórach John L. Murray ina chathaoirleach air. Pléifear tionscadal códaithe na hÉireann ag an gcomhdháil, rud a thabharfaidh nochtadh luachmhar idirnáisiúnta don tionscnamh.

D’aontaigh an fhoireann um chódú an dlí choiriúil reáchtáil na comhdhála i mBaile Átha Cliath a éascú agus chuaigh siad i mbun réamhoibre chuige sin i rith an dara leath de 2007. Tá an tOllamh Finbarr McAuley ina Chathaoirleach ar Choiste an Chláir Chomhdhála a áiríonn roinnt ball den Choiste Comhairleach.

Tá tuilleadh eolais faoin gcomhdháil ar fáil ar láithreán gréasáin an ISRCL don chomhdháil 2008:
www.isrclconference2008.com.

Láithreán Gréasáin an Choiste Chomhairligh

Cuireadh láithreán gréasáin an Choiste Chomhairligh um Chódú an Dlí Choiriúil, www.criminalcode.ie, ar líne an 8 Deireadh Fómhair 2007. Tá eolas faoin gCoiste Comhairleach agus faoin tionscadal códaithe ar an láithreán gréasáin, agus áiríonn sé naisc d’acmhainní códaithe ar fud dhomhan an dlí choitinn.

Cruinniú an Choiste Chomhairligh leis an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí

Bhuail an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, an tUas. Brian Ó Luineacháin, T.D., leis an gCoiste Comhairleach i Scoil Dlí COBÁC ar an Luan 5 Samhain 2007. D’athdhearbhaigh an tAire a thacaíocht don tionscadal códaithe agus ghlac sé páirt i bplé leis an gCoiste Comhairleach ar an bpróiseas códaithe.

Cleachtas Cuimsithe an Aonaid Tacaíochta Taighde

Ba é chéad tasc an Aonaid Tacaíochta Taighde ná tabhairt faoi chleachtas cuimsithe ar na ceisteanna lárnacha a thagann chun cinn maidir le códú na Coda Ginearálta agus na Coda Sonraí.

Ba é a bhí i gceist leis an gcleachtas cuimsithe ná na comhpháirteanna idéalacha den Chuid Ghinearálta a shonrú; na heilimintí den Chuid Ghinearálta atá laghdaithe cheana d’fhoirm reachtúil i ndlí na hÉireann a aithint; agus fardal a dhéanamh de na gnéithe sin den Chuid Ghinearálta a rinneadh a mheas cheana, nó atá á meas faoi láthair, ag an gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí. Ba é cuspóir an chleachtas ná na gnéithe sin den Chuid Ghinearálta a dteastaíonn aird uathu ó thaobh na taighde agus an bheartais de a shoiléiriú.

Gné eile a bhí i gceist leis an gcleachtas cuimsithe ná na ceisteanna teicniúla a aithint a bhaineann leis na ceithre mhionchód reatha a chódú (an tAcht um Dhamáiste Coiriúil 1991, an tAcht um Cheartas Coiriúil (Ord Poiblí) 1994, an tAcht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997 agus an tAcht um Cheartas Coiriúil (Ciontaí Gadaíochta agus Calaoise) 2001) in aon Chuid Shonrach aontaithe amháin.

Pléadh torthaí an chleachtas cuimsithe i rith chuairt an Ollaimh Paul Robinson ar an gCoiste Comhairleach agus bhí siad ina mbunús do chéad Chlár Oibre an Choiste Chomhairligh.

Cuairt an Ollaimh Paul Robinson

Thug an tOllamh Paul Robinson, Ollamh Oirirce Colin S. Diver le Dlí ag Ollscoil Pennsylvania, atá i mbun oibre ar athchóiriú an chóid choiriúil le daichead bliain anuas mar dhréachtóir cóid agus mar chriticeoir acadúil ar chóid reatha, cuairt ar Éirinn i 2007 le cabhrú leis an tionscadal um chódú an dlí choiriúil.

Socraíodh tráth chuairt an Ollaimh Robinson le saineolas seachtrach a chur ar fáil don Choiste Comhairleach le cabhrú leis lena chéad chlár oibre a cheapadh le moladh don Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí. Chun na críche sin, ghlac an tOllamh Robinson páirt i bplé sonrach leis an gCoiste Comhairleach thar dhá lá.

Le linn a chuirte, d'éagraigh an fhoireann códaithe seimineár i COBÁC ar labhair an tOllamh Robinson ann agus ar fhreastal an tAonad Tacaíochta Taighde, an Rúnaíocht Cóadaithe, oifigigh na Roinne Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus ionadaithe ón gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí air. Phlé an tOllamh Robinson bealaí i dtreo an chóidaithe agus leag sé amach a thaithí ar thorthaí rathúla a bhaint amach. Thug sé cúnamh luachmhar don Aonad Tacaíochta Taighde le cabhrú leo lena gcéad chleachtas cuimsithe.

An Clár Oibre a Ullmhú

Forálann Alt 173 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006 gur cheart don Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí clár oibre a shocrú a dtabharfadh an Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil faoi, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste.

Mhol an Coiste Comhairleach dréacht den Chéad Chlár Oibre don Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí i Nollaig 2007 leis an tréimhse 2008 go 2009 a chlúdach. D'fhaomh an tAire an clár an 24 Eanáir 2008.

Go ginearálta, cuireann an Clár Oibre síos ar na príomhchéimeanna a bhaineann le foinsí dhlí coiriúil na hÉireann a aontú i ndréachtchód coiriúil cuimsitheach agus leagann sé amach na gnéithe suntasacha den mhodheolaíocht a mbainfear úsáid astu sa phróiseas códaithe. Ceapadh an Clár de bharr phríomh-mholtaí an tSainghrúpa ar Chódú an Dlí Choiriúil, tar éis an chleachtais fhairsing códaithe a rinne an tAonad Tacaíochta Taighde Cóadaithe.

Mar a chuirtear síos air sa Chlár Oibre, beidh an ionstraim thionscnaimh comhdhéanta de Chuid Ghinearálta, a chlúdaídh prionsabail ghinearálta an dlíteanais choiriúil, agus croílár na Coda Sonraí, atá comhdhéanta de cheithre chaibidil a phléann faoi seach ciontaí neamh-mharfacha in aghaidh an duine, ciontaí um dhamáiste coiriúil, ciontaí gadaíochta agus calaoise, agus ciontaí oird phoiblí.

Ar iarratas an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, déanfaidh an Coiste Comhairleach machnamh ar indéantacht na chéad ionstraimé cóid lena n-áirítear ciontaí dúnbháis sa Chuid Shonrach.

Tá an chéad Chlár Oibre leagtha amach in Aguisín 1.

Na chéad chéimeanna sa Chlár Oibre a chur i bhfeidhm: Treoirthionscadal leis an Acht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997 a chódú

I Nollaig 2007, chuaigh an tAonad Tacaíochta Taighde i mbun oibre ar threoirthionscadal leis an Acht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997 a chódú. Tá an cleachtas sin treoraithe ag an modheolaíocht atá leagtha amach i gClár Oibre an Choiste Chomhairligh.

Tá dhá chuid ag baint leis an gcleachtas, ar an gcéad dul síos an dlí neamhshubstainteach a bhaint as Acht 1997 agus ar an dara dul síos, teicnící an chóadaithe a chur i bhfeidhm ar fhorálacha an Achta, i dteannta le teimpléad sealadach ciontaí a fhorbairt le húsáid ar fud an bhearta.

Aguisín 1: Céad Chlár Oibre 2008-2009

Réamhrá

- 1.01 Tar éis mholadh an tSainghrúpa ar Chódú an Dlí Choiriúil, beidh an ionstraim cóid tionscnaimh comhdhéanta de Chuid Ghinearálta agus de chroílár Coda Sonraí.
- 1.02 Dá réir sin, déanfaidh an Fhoireann Cóid sraith chuimsitheach forálacha a chlúdóidh na réimsí sin i bhfoirm Dréachtbhille um Chód Coiriúil.

An Chuid Ghinearálta

- 1.03 I gcóid choiriúla nua pléann an Chuid Ghinearálta le prionsabail an dliteanais choiriúil agus le ceisteanna eile a bhaineann go ginearálta leis na ciontaí go léir atá sa Chuid Shonrach.
- 1.04 Dá réir sin, cuimseoidh an cleachtas ceaptha agus dréachtaithe i dtaobh na Coda Ginearálta na gnéithe seo a leanas nó an chuid is mó díobh:

Réamhábhair agus Ábhair Choimhdeacha

- (a) Alt ar léirmhíniú agus cuspóir
- (b) Foclóir agus sainmhínte
- (c) Úsáid nótaí míniúcháin
- (d) Úsáid samplaí léirithe
- (e) Teorannacha ama ar chur i bhfeidhm an chóid: dáta tosaithe agus forálacha do chur i bhfeidhm moillithe; forálacha idirthrémhseacha
- (f) Raon chur i bhfeidhm an chóid ar chiontaí cóid agus ar chiontaí neamhchóid
- (g) Leasú agus cothabháil

Gnéithe de Chion

- (a) Prionsabail ghinearálta ar dheighilt a dhéanamh idir eilimintí fisiciúla agus lochta
- (b) Eilimintí Fisiciúla
- (c) Cúisíocht
- (d) Gnéithe lochta
- (e) Dearmad fórais
- (f) Dearmad dlí
- (g) Dliteanas dian

Cosaintí Ginearálta

- (a) Aois
- (b) Uathoibreánachas slánchéillí
- (c) Gealtacht agus freagracht laghdaithe
- (d) Meisce
- (e) Éigeantas
- (f) Riachtanas
- (g) Cosaint dhlisteanach
- (h) Údarás dleathach
- (i) Sáinniú

Comhpháirteachas

Cosaintí neamhiomlána

- (a) Iarracht
- (b) Gríosú
- (c) Comhcheilg

Freagracht choiriúil chorparáideach

- (a) Prionsabail ghinearálta
- (b) Eilimintí Fisiciúla
- (c) Gnéithe lochta
- (d) Cosaintí

Cruthúnas ar fhreagracht choiriúil

- (a) Dualgas dleathach cruthúnais
- (b) Dualgas fianaise cruthúnais
- (c) Caighdeán an chruthúnais
- (d) Deimhnisc

Feidhmiú geografach

An Chuid Shonrach

- 1.05 Beidh na príomhchiontaí go léir san fhéilire choiriúil sa Chuid Shonrach den chód sa deireadh.
- 1.06 Beidh an fhéilire ciontaí a bheidh san áireamh sa Chuid Shonrach foroinnte ina sraith de chatagóirí nó caibidlí discréideacha de réir ábhair.
- 1.07 Beidh caibidlí ar chiontaí rangaithe de réir troime réasúnta, chomh maith leis an gcatalóg de chiontaí a bheidh san áireamh i ngach caibidil.
- 1.08 Tar éis mholadh an tSainghrúpa ar Chódú an Dlí Choiriúil, déanfar an Chuid Shonrach a dhréachtú agus a achtú ar bhonn céimnitheach.
- 1.09 Mhol an Sainghrúpa freisin gur cheart an Chuid Shonrach den ionstraim cóid tionscnaimh a choimeád don chatalóg de chiontaí a fhaightear sna mionchóid a achtaíodh le déanaí, viz.,
  - an tAcht um Dhamáiste Coiriúil 1991;
  - an tAcht um Cheartas Coiriúil (Ord Poiblí) 1994;
  - an tAcht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997;
  - agus an tAcht um Cheartas Coiriúil (Ciontaí Gadaíochta agus Calaoise) 2001.
- 1.10 Dá réir sin, is é a bheidh i gceist leis an gclár oibre ar an gCuid Shonrach den ionstraim cóid tionscnaimh ná ceithre chaibidil cóid a dhréachtú a chuimseoidh ábhar na reachtanna sin.
- 1.11 Ansin cuirfear na catagóirí eile de chion leis an gcód ar bhonn céimnitheach sa tionscadal cóidithe. Leis an bpróiseas a éascú, ceapfaidh an Fhoireann Cóid dréachtscéim don Chuid Shonrach ina hiomlán, ag sonrú cá háit ar cheart na catagóirí eile de chiontaí a chur isteach.

Modheolaíocht

Réamhrá

- 2.01 Baineann sé le nádúr go mbeidh cur i bhfeidhm theicníc an chódaithe ar an gcorp dlí atá curtha in áirithe le cuimsiú sa chód dlíthiúil i gceist sa Chlár Oibre, ar leagadh amach é sa chuid roimhe. Le míniú conas a rachaidh an Clár Oibre ar aghaidh, d'fhéadfadh sé a bheith úsáideach na gnéithe suntasacha a bhaineann le teicníc an chódaithe a aithint.
- 2.02 Maidir leis an gCód Coiriúil ina iomlán, is é an cuspóir lámach a bheidh i gceist ná dlí substainteach na coire a bhailiú in aon ionstraim amháin a bheidh eagraithe go loighciúil agus éasca a léamh. Sá lá atá inniu ann déantar é sin de ghnáth tríd an gcód coiriúil a roinnt ina dhá chuid, cuid amháin a phléann le prionsabail an dliteanais choiriúil (an Chuid Ghinearálta), agus cuid eile a phléann le féilire choiriúil (an Chuid Shonrach).

An Chuid Ghinearálta a Chódú

- 2.03 Maidir leis an gCuid Ghinearálta, leagfar an bhéim ar athráiteas. Is é an tasc a bheidh i gceist ná na rialacha ar dhlí coiteann agus (an corp beag de) na rialacha ar dhlí reachtúil a rialaíonn cur i leith dhliteanais choiriúil a athrá i gcorp cuimsitheach dlí ar féidir a chur i bhfeidhm go córasach ar na ciontaí go léir atá san áireamh sa Chuid Shonrach.
- 2.04 Tá sé tábhachtach a shonrú nach dtarlódh an cleachtas athráitis sin ann féin. Beidh sé treoraithe ag ceann de na múnlaí nó na scéimeanna caighdeánacha reachtaíochta - is é Pianchód Múnla Mheiriceá an sampla is fearr a bhfuil aithne air b'fhéidir - a forbraíodh go sonrach leis an gCuid Ghinearálta a laghdú go foirm comhdaithe.
- 2.05 Go ginearálta, déanann na scéimeanna agus na heiseamláireacha sin ábhar agus dearadh na Coda Ginearálta de chóid choiriúla nua sa dlí coiteann a rianú, agus léiríonn siad cothrom na tuairime sa litríocht idirnáisiúnta ar ábhair mar an rangú agus an seicheamhú is fearr d'eilimintí an dliteanais agus na cosaintí ginearálta. Cuireann na múnlaí is rathúla soiléire an léirithe agus eagraíocht loighciúil chun tosaigh. Freisin baineann siad úsáid fhairsing as coinbhinsiúin dréachtaithe agus teimpléid sainmhínithe atá ceaptha le héascacht rochtana agus tuiscint a bharrfheabhsú d'úsáideoirí an chóid.
- 2.06 I dtraidisiún an dlí choitinn, bíonn iomláine mar aidhm ag scéimeanna múnla den sórt sin. De ghnáth cuirtear na rialacha dliteanais go léir atá ag teastáil le cás coiriúil a shocrú in iúl laistigh de réimse na Coda Ginearálta, in áit prionsabail ghinearálta an dliteanais a shonrú i bhfoirm imlíne agus é a fhágáil faoi na cúirteanna a sainmhíniú a fhorhmíniú ar bhonn cáis de réir cáis.¹
- 2.07 Mar achoimre, dúshlán lárnach a bheidh os comhair an Choiste Chomhairligh ná múnla reachtúil a roghnú don Chuid Ghinearálta a oireann do choinníollacha na hÉireann; agus na rialacha dliteanais a forbraíodh ag dlí coiteann (agus atá forlíonta ag reacht) a athfhormáidiú ionas go mbeifear in ann iad a athshonrú laistigh den chreat a sholáthraigh an múnla.

An Chuid Shonrach a Chódú

- 2.08 I gcás na Coda Sonraí, leagfar béim ar athráiteas freisin, cé go bhfuil an corp dlí nach mór a athrá laghdaithe go foirm reachtúil cheana – i bhfoirm ceithre mhionchód a roghnaíodh le cuimsiú sa Chuid Shonrach tionscnaimh.
- 2.09 Tá na reachtanna sin dréachtaithe den chuid is mó i leagan cainte inrochtana nua-aimseartha; agus, mar a thug an Sainghrúpa ar Chódú an Dlí Choiriúil faoi deara, nuair a bhreathnaítear orthu ina n-iomlán léiríonn siad cuid réasúnta de chomhréir coincheapa. Ach ní chloíonn siad leis an gcód. Tá soiléire agus stíl an dréachtaithe éagsúil idir mionchód amháin agus mionchód eile. Níl na teimpléid a úsáidtear le ciontaí a shainiú comhréireach. Uaireanta áirítear rialacha dliteanais ar cheart a bheith sa Chuid Ghinearálta i sainmhínithe ar chiontaí; agus ba cheart freisin go mbeadh na forálacha fairsinge a phléann le fórsa cosantach a úsáid atá in alt 18 go 20 den Acht um Chionta Neamh-Mharfacha in aghaidh an Duine 1997 sa Chuid Ghinearálta freisin. D'fhéadfaí a áiteamh go ndearnadh roinnt ciontaí a mháicmiú mar chiontaí atá idir na mionchóid. Agus tá roinnt fianaise freisin ar chiontaí ar cosúil go bhfuil siad forluiteach nó iomarcach.

¹ Lean an tOireachtas an dara cleachtas sna ceithre mhionchód a bheidh ina bhunús don Chuid Shonrach tionscnaimh. Mar sin cé go dteastaíonn cruthúnas lochta i bhfoirm rúin nó meargántachta don chuid is mó de na ciontaí sna mionchóid, níl na téarmaí sin sainmhínithe sa bhunreachtaíocht, sna codanna léirmhínithe ná i gcorp na n-achtachán. Maidir le hiomláine, beidh gá iad a shainmhíniú sa chód coiriúil - sa Chuid Ghinearálta, toisc go mbeidh siad i bhfeidhm thar an speictream iomlán de chiontaí sa Chuid Shonrach.

- 2.10 Sa bhreis air sin, i dteanna le dlí substainteach na coire ina réimsí faoi seach, tá méideanna móra agus éagsúla de dhlí aidiachta – a phléann le fianaise, nós imeachta, agus daorbhreithiú – i ngach ceann de na ceithre mhionchód. Déanann an ghné sin de na mionchóid na sainmhínte ar chiontaí a róphlódú agus mar sin déantar na rialacha iompair atá iontu a dhoiléiriú, agus ar an mbealach sin téitear salach ar cheann d’aidhmeanna lárnacha an chódaithe.
- 2.11 Mar thoradh air sin, beidh gá ábhar na mionchód a athfhormáidiú sular féidir dul ar aghaidh leis an gcleachtas athráitis i gceart.
- 2.12 Ag cuimhneamh go bhfuil an Chuid Shonrach ceaptha le plé le dlí *substainteach* na coire, beidh gá an dlí aidiachta a luadh san alt roimhe a scaradh amach agus a chur áit eile, i sceideal ag cúl na hionstraimhe cóid b’fhéidir.
- 2.13 Ar an gcaoi chéanna, toisc gurb é ceann de phríomhfheidhmeanna na Coda Sonraí ná an fhéilire choiriúil a shruthlíniú, luíonn sé le réasún go mbeidh gá an t-ábhar neamhábharta go léir a bhaint as na rialacha iompair sna mionchóid sula ndéanfar iad a athrá sa chód coiriúil.
- 2.14 Sa bhreis air sin, toisc go bhfuil rialacha iompair dírithe ar an bpobal go príomha, beidh gá sa chleachtas athráitis aird faoi leith a thabhairt ar luachanna lárnacha an chódaithe mar atá simplíocht, comhréir, agus comhréir struchtúrtha. Beidh gá ciontaí a shainmhíniú i dteanga shimplí agus ar bhunús beartais dian i leith frithscaipthe. Is é an prionsabal rialaitheach a bheidh i gceist ná, seachas téarmaí an fheidhmithe ghinearálta thar an gCuid Shonrach², gur cheart ciontaí a shainmhíniú go cuimsitheach áit a dtagann siad chun cinn sa chód coiriúil.
- 2.15 Is léir go mbeidh gá dá bharr imeacht ón gcleachtas reatha maidir le dréachtú agus reachtaíocht, a bhrathann go mór ar chodanna léirmhínte a úsáid arb é an tionchar a bhíonn acu ná sainmhíniú ciona a bhriseadh suas trí théarmaí lárnacha a mhíniú sula dtugtar an cion é féin isteach.
- 2.16 Trí chomhchosúlacht loighce, beidh gá ciontaí a struchtúru de réir teimpléid chomhréirigh a úsáidfear ar fud na Coda Sonraí. Déanfaidh an Fhoireann Cóid an teimpléad sin a dhearadh tar éis suirbhé chuimsitheach ar na ceithre mhionchód.
- 2.17 Is leor a rá faoi láthair go ndíreoidh an teimpléad ar feabhas a chur ar thuiscint agus éascacht rochtana don ghnáthshaoránach; agus dá réir, sonróidh sé ceisteanna mar:
- (i) ainm an chiona;
  - (ii) sainmhíniú ar an gcion, agus foirm chaighdeánach sainmhínte den chineál seo a úsáid ‘Déanann duine cion má [na gnéithe den chion a liostú];
  - (iii) na coinníollacha nach ndéantar cion sonrach fúthu - ‘Ní dhéanann duine cion má...[srl]’; agus
  - (iv) ciall na dtéarmaí lárnacha a úsáidtear leis an gcion a shainmhíniú.
- 2.18 Mar achoimre, is é a bheidh i gceist le códú na Coda Sonraí ná athfhormáidiú a dhéanamh ar an ciontaí sna mionchóid mar rialacha iompair iontu féin ar baineadh ábhar seachtrach astu agus ar féidir a léamh agus a thuiscint gan gá le córas casta trathagartha do chodanna eile den ionstraim cóid.

² A bheadh sainmhínte go nádúrtha sa Chuid Ghinearálta; féach an fonóta roimhe.

Dréachtú Reachtúil agus Códú

- 2.19 Faoi dheireadh, nóta ar an gcleachtas dréachtaithe é féin. Gníomhaíocht an-chasta agus an-sonrach atá i ndréachtú reachtúil, agus tá an t-ádh ar an gCoiste Comhairleach go bhfuil roinnt saineolais ar an réimse sin laistigh dá bhallraíocht féin.
- 2.20 De réir mar a théitear i mbun an phróisis códaithe, tá sé de rún ag an gCoiste Comhairleach freisin dul i gcomhairle go forleathan laistigh agus lasmuigh den chóras Stáit ar ghnéithe éagsúla de dhréachtú reachtúil.
- 2.21 Baineann sé le nádúr go mbeidh gá oibriú i ndlúthpháirt leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí leis an Dréachtchód a ullmhú. San anailís dheireanach, déanfar an Cód Coiriúil i bhfoirm Dréachtbhille a thiocfaidh as an Roinn sin. Ar an gcaoi chéanna, toisc go rithfear an beart sa deireadh i bhfoirm Achta um Chód Coiriúil, ní gá a rá go mbeadh air dul tríd an bpróiseas reachtúil ar an ngnáthchaoi. Mar sin tá gá le dlúth-chomhoibriú idir Oifig na nDréachtóirí Parlaiminte agus an beart dréachtúil á fhorbairt.
- 2.22 Ach mar atá léirithe sa phlé roimhe, ní hiad na teicnící ceannann céanna atá i gceist le códú agus dréachtú dlí reachtúil. Ardaíonn teicníc an chódaithe go leor ceisteanna dréachtaithe ar cosúil go mbaineann siad léisean amháin, agus nach mór go mbeidh tuiscint shoiléir ag gach duine, a bheidh páirteach sa chód coiriúil a dhéanamh, ar na ceisteanna céanna le go mbeadh an ionstraim a thiocfaidh as an bpróiseas fiúntach.
- 2.23 Pléifidh an Coiste Comhairleach leis an bhfadhb sin trí thráchtairacht reatha a dhéanamh ar a chuid dréachtscéimeanna de réir mar a ullmhaítear iad. Cuirfear na scéimeanna sin agus na tráchtairachtaí a rachaidh leo ar aghaidh chuig na Ranna agus na hOifigí Rialtais ábhartha agus chuig an bpobal dlí níos leithne le trácht a dhéanamh orthu, agus foilseofar iad ar ár láithreán gréasáin. Freisin déanfar iad a thastáil i sraith de sheimineáir agus de chomhairliúcháin phoiblí a tharlóidh thar shaolré na céime reatha den tionscadal códaithe.
- 2.24 Le trácht idirnáisiúnta a tharraingt, cuirfear na dréachtanna tosaigh de na teimpléid ciontaí atá le húsáid sa Chuid Shonrach faoi bhráid an 21ú Comhdháil den Chumann Idirnáisiúnta um Athchóiriú an Dlí Choiriúil i mBaile Átha Cliath in Iúil 2008.

Aguisín 2:

Cuid 14 den Acht um Cheartas Coiriúil 2006

Alt 167 An Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil

Tá comhlacht arna bhunú ar a dtabharfar an Coiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil nó, sa Bhéarla, *the Criminal Law Codification Advisory Committee* agus dá ngairtear an “Coiste” sa Chuid seo, chun na feidhmeanna a thugtar dó leis an Acht seo a chomhlíonadh.

Alt 168 Feidhmeanna an Choiste

- (1) Is é an fheidhm a bheidh ag an gCoiste maoirseacht a dhéanamh ar fhorbairt cláir chun an dlí coiriúil a chódú.
- (2) Gan dochar do ghinearáltacht *tho-alt (1)*, déanfaidh an Coiste na nithe seo a leanas—
  - (a) pleanáil, faireachán agus athbhreithniú ar chur i ngníomh cláir chun cód coiriúil (“an cód”) a fhorbairt,
  - (b) comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire maidir le réimsí den dlí choiriúil a chomhdhlúthú lena gcur san áireamh sa chód,
  - (c) comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire i ndáil le leasú an chóid agus maidir lena choimeád sa todhchaí,
  - (d) tionscadail taighde a bhaineann le códú an dlí choiriúil a ghabháil de láimh nó a choimisiúnú, nó comhoibriú iontu nó cabhrú leo,
  - (e) comhairle a ghlacadh, maidir le haon ábhair áirithe is iomchuí leis an gCoiste, le daoine atá cáilithe chun tuairimí a thabhairt air,
  - (f) faireachán agus athbhreithniú a dhéanamh ar fhorbairtí idirnáisiúnta i dtaca le códú an dlí choiriúil sa mhéid go bhfuil siad iomchuí maidir le forbairt an chóid agus comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire ina leith sin,
  - (g) comhairle agus cúnamh a thabhairt don Aire maidir le haon saincheisteanna gaolmhara eile, lena n-áirítear saincheisteanna a chuirfidh an tAire faoi bhráid an Choiste lena mbreithniú.

Alt 169 Comhaltas an Choiste

- (1) Is iad seo a leanas comhaltaí an Choiste, is é sin le rá, gnáthchomhaltaí agus cibé líon gnáthchomhaltaí a cheapfaidh an tAire ó am go ham de réir riachtanais na hócáide.
- (2) Déanfaidh an tAire comhaltaí an Choiste a cheapadh as measc daoine ag a bhfuil taithí ar nithe a bhfuil baint acu le feidhmeanna an Choiste agus ag a bhfuil saineolas lena n-áirítear saineolas ar Chearta Daonna i ndáil le nithe den sórt sin.

Alt 170 Coinníollacha oifige chomhaltaí an Choiste

- (1) Féadfaidh an tAire aon tráth, ar chúiseanna sonraithe, comhaltas duine ar an gCoiste a fhoirceannadh.
- (2) Féadfaidh comhalta den Choiste éirí as a chomhaltas nó a comhaltas den Choiste trí fhógra i scríbhinn a thabharfar don Aire, agus beidh éifeacht leis an éirí as an lá a fhaigheann an tAire an fógra.
- (3) Faoi réir fhorálacha na Coda seo, beidh comhalta den Choiste i seilbh oifige ar cibé téarmaí agus coinníollacha (lena n-áirítear téarmaí agus coinníollacha a bhaineann le luach saothair agus liúntais i leith caiteachas) a chinnfidh an tAire ó am go ham, le toiliú an Aire Airgeadais.

Alt 171 Folúntais i measc chomhaltaí an Choiste

Más rud é go bhfaigheann comhalta den Choiste bás, nó go n-éiríonn sé nó sí as nó go scoireann sé nó sí de bheith ina chomhalta nó ina comhalta den Choiste, féadfaidh an tAire duine a cheapadh chun bheith ina chomhalta nó ina comhalta den Choiste chun an folúntas a tharlaíonn dá bharr sin a líonadh ar an modh céanna inar ceapadh an comhalta den Choiste ba chúis leis an bhfolúntas.

Alt 172   Cruinnithe agus nós imeachta

- (1) Comórfaidh an Coiste cibé cruinnithe agus cibé líon cruinnithe is gá chun a fheidhmeanna a chomhlíonadh agus chun a chlár oibre a bhaint amach agus féadfaidh sé cibé socrúithe a dhéanamh is cuí leis maidir le seoladh a chuid cruinnithe agus gnó (lena n-áirítear fochoistí a bhunú agus córam a shocrú le haghaidh cruinnithe).
- (2) Gníomhóidh an Coiste d'ainneoin folúntas amháin nó níos mó a bheith ann i measc a chomhaltaí.
- (3) Faoi réir fhorálacha na Coda seo, déanfaidh an Coiste a nós imeachta féin a rialáil le rialacha nó ar shlí eile.
- (4) Ag cruinniú den Choiste—
  - (a) is é nó is í cathaoirleach an Choiste, má bhíonn sé nó sí i láthair, a bheidh ina chathaoirleach nó ina cathaoirleach ar an gcruinniú, nó
  - (b) mura mbeidh, agus fad nach mbeidh, cathaoirleach an Choiste i láthair nó má bhíonn an oifig sin folamh, roghnóidh na comhaltaí den Choiste a bheidh i láthair duine dá líon chun bheith ina chathaoirleach nó ina cathaoirleach ar an gcruinniú.
- (5) Féadfaidh comhalta den Choiste, seachas an cathaoirleach, nach féidir leis nó léi freastal ar chruinniú den Choiste comhalta ionaid a ainmniú chun freastal ar an gcruinniú ina ionad nó ina hionad.

Alt 173   Clár Oibre an Choiste

- (1) Déanfaidh an tAire, a luaithe is féidir tar éis thosach feidhme na Coda seo agus ina dhiaidh sin, uair amháin ar a laghad gach 2 bhliain, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste, clár oibre a chinneadh ar clár é a bheidh le gabháil de lámh ag an gCoiste thar an tréimhse shonraithe ina dhiaidh sin.
- (2) D'ainneoin *fho-alt (1)*, féadfaidh an tAire, ó am go ham, an clár oibre a leasú, lena n-áirítear an tréimhse lena mbaineann an clár.

Alt 174   An Coiste a mhaoiniú

Chun críocha caiteachas ag an gCoiste le linn a fheidhmeanna a chomhlíonadh, féadfaidh an tAire, gach bliain airgeadais, le toiliú an Aire Airgeadais, cibé suim nó suimeanna a chinnfidh an tAire, tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Airgeadais, a airleacan chun an Choiste as airgead a sholáthróidh an tOireachtas.

Alt 175   Tuarascáil ón gCoiste

- (1) Déanfaidh an Coiste, tráth nach déanaí ná 3 mhí tar éis dheireadh gach bliana féilire, tuarascáil i dtaobh chomhlíonadh a fheidhmeanna agus a ghníomhaíochtaí i rith na bliana roimhe sin a ullmhú agus a chur faoi bhráid an Aire agus cuirfidh an tAire faoi deara cóipeanna de gach tuarascáil a leagan faoi bhráid gach Tí den Oireachtas laistigh de thréimhse 2 mhí ón dáta a fhaightear an tuarascáil.
- (2) Beidh tuarascáil faoi *fho-alt (1)* i cibé foirm a cheadóidh an tAire agus beidh faisnéis inti i cibé foirm agus maidir le cibé nithe a ordóidh an tAire ó am go ham.
- (3) Déanfaidh an Coiste cibé faisnéis a éileoidh an tAire ó am go ham maidir le comhlíonadh a fheidhmeanna a sholáthar don Aire.

